

Sưu Tập Ảnh

Bạn Học Lớp Đệ Tứ F, Niên Khóa 1956-1957

Trung Học Petrus Trương Vĩnh Ký

Lâm Vĩnh-Thế
Cựu Học Sinh Petrus Ký, 1953-1960

Tôi đã may mắn được theo học suốt 7 năm (1953-1960) của bậc Trung Học tại ngôi trường lớn nhất, và nổi tiếng nhất của đất Nam Kỳ Lục Tỉnh: đó là Trường Trung Học Petrus Trương Vĩnh Ký, mà dưới thời Pháp thuộc gọi là Lycée Petrus Ký (thường được viết tắt là L.P.K.). Trong thời gian theo học tại đây, lúc còn ở bậc Trung Học Đệ Nhứt Cấp (từ Lớp Đệ Thất F, niên khóa 1953-1954, cho đến hết Lớp Đệ Tứ F, niên khóa 1956-1957), tôi đã chơi rất thân với một nhóm bạn học gồm tất cả 9 người như sau: 1) Nguyễn Thanh Hải, 2) Nguyễn Trung Hiếu, 3) Đinh Xuân Lãm, 4) Võ Văn Minh, 5) Trần Phục, 6) Phan Văn Quang, 7) Dương Xả Tất, 8) Huỳnh Hữu Thế (Thế Huỳnh), và 9), tôi là Lâm Vĩnh Thế (Thế Lâm). Hiện nay, ở năm 2025 này, các cậu bé 13-14 tuổi năm nào bây giờ đều đã trở thành những lão niên ở tuổi **“bát tuần”** cả rồi. Sáu (6) bạn đã vĩnh viễn ra di, chỉ còn lại 3 người: đó là hai bạn sống tại Hoa Kỳ, là Nguyễn Trung Hiếu, ở thành phố San Diego, tiểu bang California, và Phan Văn Quang, ở thành phố Seattle, tiểu bang Washington, và tôi (Thế Lâm) hiện sinh sống tại thành phố Hamilton, tỉnh bang Ontario, Canada. Bài viết này là một cố gắng sưu tập lại các hình ảnh của nhóm 9 người bạn thân thương này.

Xin lưu ý các bạn, nhất là các bạn trẻ, thời thập niên 1950 ở Việt Nam, máy chụp ảnh là tương đối hiếm vì đắt tiền, không phải ai cũng có. Vì thế hình chụp trong khoảng thời gian này không có được nhiều. Phần lớn các ảnh trong bài viết này đều đã được chụp ở trong nước trong khoảng hai thập niên 1960 và 1970 của thế kỷ trước hoặc ở trong nước hay tại hải ngoại sau ngày 30-4-1975.

Sau đây là ảnh chân dung của 9 người bạn:

Hải

Hiếu

Lãm

Minh

Phục

Quang

Tất

The Huynh

The Lam

Sưu Tập Ảnh Về Bạn Nguyễn Thanh Hải

Bạn Nguyễn Thanh Hải ^[1] và tôi có một mối quan hệ khá đặc biệt như sau:

- Hai đứa tôi cùng học chung tại Trường Petrus Ký trong suốt 7 năm của bậc Trung Học
- Trong thời gian 7 năm này, hai đứa tôi luôn luôn ngồi chung bàn, bên cạnh nhau
- Mỗi ngày hai đứa tôi cùng đạp xe chung đến Trường, Hải từ nhà ở Thị Nghè sang Đakao đón tôi cùng đi

Hình Lớp Đệ Tam A (niên khóa 1957-1958) chụp chung với Thầy Trần Huệ (giáo sư môn Vạn Vật, người đứng giữa hàng thứ nhất, mặc quần dài màu sẫm và đeo kính cận), Hải và tôi đứng bên cạnh nhau, ngay giữa hàng thứ ba, từ dưới đếm lên.

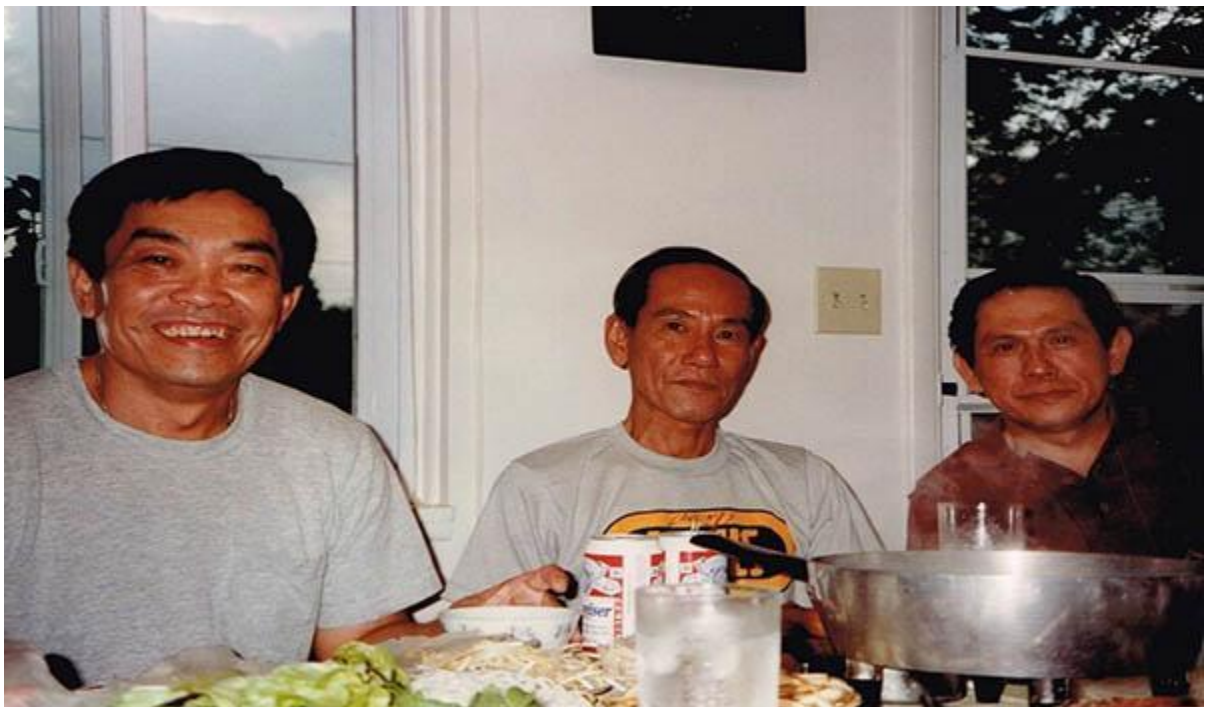
- Đầu năm 1962, lúc đó đang học năm thứ hai, Ban Sử Địa, Đại Học Sư Phạm Sài Gòn, tôi đã quyết định bỏ học, và cùng với Hải làm đơn tình nguyện vào Không Quân, nhưng việc không thành vì Mẹ tôi hay được, gọi tôi về, rầy la tôi và khóc rất nhiều, tôi thương Mẹ nhiều quá nên đã bỏ cuộc, trở về đi học lại.
- Tháng 10-1963, tôi ra trường và làm đám cưới với Nhơn Nghĩa, em gái duy nhất của Võ Văn Minh, Hải là người bạn thân nhất của tôi lại không có mặt tại đám cưới vì lúc đó Hải đang ở Hoa Kỳ, học lái máy bay trực thăng.

Sau ngày 30-4-1975, vì là “giặc lái” lại mang cấp bậc Trung Tá, Hải đã phải “học tập” trên 10 năm tại Miền Bắc, qua khá nhiều trại tù. Đầu thập niên 1990, cùng với các bạn sĩ quan cấp tá, Hải được thả về. Võ Văn Minh đã tổ chức một bữa nhậu tại nhà mừng các bạn, như trong tấm ảnh bên dưới đây:

Từ trái qua phải: Nguyễn Văn Phơi, Hà Kim Phước, Nguyễn Thanh Hải (Trung Tá, Không Quân), Võ Văn Minh, Phan Văn Long, Phan Văn Quang (Thiếu Tá, Biệt Động Quân), và Đinh Xuân Lâm (Thiếu Tá, Thủy Quân Lục Chiến).

Khi Chính phủ Hoa Kỳ bắt đầu thực hiện Chương Trình HO (Humanitarian Operation), với cấp bậc Trung Tá và trên 10 năm bị tù ở Miền Bắc, Hải đã được ưu tiên khá cao và được sang Mỹ khá sớm, từ năm 1992, định cư tại thành phố Lansing, tiểu bang Michigan, gần biên giới với Canada. Được tin tôi rất vui mừng vì 2 lý do: 1) Tại Lansing đã có gia đình của Huỳnh Hữu Hân, một bạn học khá thân của cả Hải và tôi trong ba năm ở Đệ Nhị Cấp Trường Petrus Ký, đã định cư ở đó từ 1975, chắc chắn sẽ có thể giúp đỡ gia đình Hải trong bước đầu ở Mỹ; 2) Lansing lại khá gần Hamilton nên tôi sẽ có thể đi thăm Hải khá dễ dàng. Lập tức tôi gọi sang cho Hải một ít tiền và sau đó, cùng với bà xã tôi, lái xe qua Lansing thăm vợ chồng Hải. Sau đó Hải và tôi liên lạc với nhau rất thường xuyên qua điện thoại. Lúc đó Nguyễn Trung Hiếu cũng vừa đi HO sang và cũng ở Lansing nên ba anh em chúng tôi đã có được một buổi nhậu ở nhà Hải như trong tấm ảnh sau đây:

Từ trái qua: Hải, Hiếu và Thế.

Hè 2007, vợ chồng tôi làm đám cưới cho Trung, con trai nhỏ của chúng tôi, và chúng tôi đã gọi thiệp mời vợ chồng Hải (lúc đó Hiếu về Việt Nam vì có việc gia đình). Vợ chồng Hải đã sang Hamilton để dự đám cưới như trong tấm ảnh bên dưới đây:

Ảnh tiệc cưới của con trai tôi, vợ chồng Hải ở vị trí số 2 và 3, hàng ngồi, từ trái qua.

Sau đám cưới, vợ chồng Hải còn ở lại Hamilton chơi với vợ chồng tôi thêm vài ngày. Tôi đã đưa Hải đi thăm vườn hoa nổi tiếng Royal Botanical Garden của thành phố Burlington, bên cạnh Hamilton, và chụp chung với nhau tám ảnh sau đây:

Hải và tôi tại vườn hoa Royal Botanical Garden ở Burlington, Hè 2007.

Năm năm sau, 2012, được tin gia đình Hải sắp dọn nhà sang California, vợ chồng tôi đã lái xe sang thăm vợ chồng Hải. Chúng tôi ở chơi với vợ chồng Hải được 3 ngày. Đêm cuối, trước khi vợ chồng tôi trở về Canada, vợ chồng Hải đã đãi vợ chồng tôi món cá nướng cuốn bánh tráng rau sống ngon quá xá, và chúng tôi đã có được một bữa cơm tối ngon lành, đậm hương vị quê hương, và đậm tình bạn thân thiết, nhưng

thật không ngờ đó là những giờ phút cuối cùng Hải và tôi còn được ngồi bên nhau như trong tấm ảnh bên dưới đây:

Vợ chồng Hải và vợ chồng tôi tại bàn ăn ở nhà Hải.

Sau khi vợ chồng Hải dọn nhà sang Modesto, Bắc California, tụi tôi không còn có dịp gặp nhau nữa, chỉ thỉnh thoảng gọi điện thoại thăm nhau thôi. Cả 2 đứa tụi tôi đều đã bước vào tuổi **“thất thập cổ lai hy”** hết rồi, và sức khỏe mỗi năm một yếu thêm nhiều. Tháng 3-2018, tôi nghĩ đã đến lúc phải ghi lại những kỷ niệm của thời niên thiếu của bọn tôi nên đã viết bài **“Nhớ về nhóm bạn thân các năm Đệ Nhứt Cấp tại Trường Trung Học Petrus Trương Vĩnh Ký.”**^[2]

Sau khi viết xong bài viết này tôi đã in ra và gởi đến 4 người bạn còn tại thế và đang sống tại Hoa Kỳ: Hải, Hiếu, Phục và Quang. Hiếu và Quang đã điện thoại báo tin cho hay nhận được bài viết và tụi tôi lại được dịp cùng nhau nhắc lại các kỷ niệm ngày trước. Chờ mãi không thấy Hải và Phục báo tin gì cả, tôi đâm nghi và lo. Tôi gọi điện thoại thì mới hay cả Hải và Phục đều có vấn đề sức khỏe và ra vô nhà thương mấy lần rồi. Đầu tháng 12-2018, tôi lại gọi điện thoại thăm Phục và được bà xã Phục cho biết không còn hy vọng nữa, và gia đình đã chuẩn bị mọi việc, kể cả tinh thần. Ngày 21-12-2018, Phục vĩnh viễn ra đi. Tôi lại mất thêm một người bạn thân nữa.

Trong thời gian 5 năm vừa qua, Hải đã bị tai biến mạch máu não vài lần, cùng với căn bệnh ung thư phổi, sức khỏe Hải ngày càng kém. Giữa tháng 9-2023, bà xã Hải gọi cho tôi để báo tin là Hải đã nằm một chỗ rồi. Với tuổi 82, và đôi chân rất yếu, tôi đã lâm vào cảnh **“lực bất tòng tâm,”** muốn đi thăm Hải lắm mà đành chịu không thể đi được.

Sáng sớm ngày Thứ Sáu 22-9-2023, Trung Tá Nguyễn Thanh Hải, Khóa Không Quân 62C, phi công trực thăng của Không Lực Việt Nam Cộng Hòa, đã cất cánh bay phi vụ cuối cùng

Bây giờ Hải đã thanh thản ở Cõi Vĩnh Hằng, gặp lại những người bạn thân trong nhóm 9 người của bọn tôi thời Trung Học Đệ Nhứt Cấp ở Trường Trung Học Petrus

Trương Vĩnh Ký: Dương Xã Tắc (ra đi năm 1965), Huỳnh Hữu Thế (ra đi năm 2006), Đinh Xuân Lãm (ra đi năm 2011), Trần Phục và Võ Văn Minh (cùng ra đi năm 2018). Hải ơi, rồi một ngày nào đó, tôi, (cũng như Nguyễn Trung Hiếu và Phan Văn Quang) sẽ gặp lại bạn và tất cả mọi người. **Bạn Chờ Tôi Nha.**

Sưu Tập Ảnh Về Bạn Đinh Xuân Lãm

Cũng như Hải, Đinh Xuân Lãm ^[3] rất thân với tôi trong suốt 4 năm ở bậc Đệ Nhứt Cấp; lên Đệ Tam, Lãm chọn Ban B nên chúng tôi không còn học chung lớp nữa mặc dù vẫn tiếp tục chơi với nhau rất thân.

Hình Lãm (bên phải) và tôi Tại Bãi Trước (Vũng Tàu) Hè 1956

Ngày 6-10-1963, sau khi tốt nghiệp Khóa 3 (1960-1963), Ban Sử Địa, Đại Học Sư Phạm Sài Gòn, tôi làm đám cưới với Nhơn Nghĩa, em gái duy nhất của Võ Văn Minh. Lãm lúc đó đã ra trường Võ Bị Đà Lạt (Khóa 17), về Tiểu Đoàn 2 Thủy Quân Lục Chiến, và Tiểu Đoàn vừa thắng lớn tại Trận Đầm Dơi (Cà Mau, tháng 9-1963), Lãm được đi phép về Sài Gòn và đã làm rể phụ cho tôi như tám ảnh bên dưới đây:

Đám cưới Thế-Nghĩa ngày 6-10-1963 – Lãm là rể phụ, đứng ở bìa trái

Trong đám cưới, Lãm đã gặp được cô dâu phụ Bùi Minh Lệ (đứng kế bên chú rể trong hình trên); hai người yêu nhau và sau cùng đi đến hôn nhân, có được 2 đứa con trai, và sống thật hạnh phúc cho đến khi Lãm đột ngột qua đời vào ngày 21-6-2011, hưởng thọ 71 tuổi.

Mùa Thu năm 2007, vợ chồng tôi sang California thăm bà con và nhân dịp này đã dành thì giờ đến thăm vợ chồng Lãm - Lệ như trong các tấm ảnh bên dưới đây:

Lãm và tôi trong phòng khách nhà Lãm – Lệ

Vợ chồng Lãm – Lệ và vợ chồng tôi trước nhà Lãm - Lệ

Trước khi mất, trong một lần lâm bệnh, Lãm, mà chức vụ cuối cùng là Tiểu Đoàn Trưởng Tiểu Đoàn 16, Lữ Đoàn 468, Thủy quân Lục Chiến, đã được chính các cấp chỉ huy trực tiếp đến tận nhà thăm viếng như trong tấm ảnh sau đây:

Đứng bên trái là cựu Thiếu Tướng Bùi Thế Lân, Tư Lệnh Thủy Quân Lục Chiến, người bắt tay Lãm là cựu Đại Tá Ngô Văn Đình, Lữ Đoàn Trưởng Lữ Đoàn 468 Thủy Quân Lục Chiến

Đám tang của Lãm được cử hành rất trọng thể, có cả nghi lễ phủ quốc kỳ, rất xứng đáng cho một sĩ quan Thủy Quân Lục Chiến mà trọn binh nghiệp đã luôn luôn có mặt trong các trận đánh nóng bỏng của binh chủng như Trận Đầm Dơi (An Xuyên, Cà Mau, tháng 9-1963), Trận An Quý (Bình Định, tháng 2-1966), Trận Phò Trạch (Quảng Trị, tháng 6-1966), Trận Cổ Thành (Quảng Trị, tháng 2-1972), vv .

Các quân nhân TQLC, QLVNCH chào kính trước khi làm lễ di quan tại đám tang của Lãm

Sưu Tập Ảnh Về Bạn Huỳnh Hữu Thế

Trong nhóm 9 người bạn thân của tôi, Huỳnh Hữu Thế ^[4] đã có một vị trí hết sức đặc biệt: Thế luôn luôn là người đứng ra chỉ dẫn chúng tôi giải các bài toán khó về Hình Học và Đại Số trong những lần bọn tôi tập hợp lại nhà Võ Văn Minh để ôn bài chuẩn bị thi lục cá nguyệt (sau này gọi là học kỳ) cũng như đi thi bằng Trung Học Đệ Nhứt Cấp, vì Thế là **“một cây Toán”** của bọn tôi. Thế đã tạo được một kỷ tích chưa bao giờ có trong suốt lịch sử mấy mươi năm của Trường Petrus Ký: thi nhảy hai lớp luôn. Hè 1957, cuối năm Lớp Đệ Tứ F, niên Khóa 1956-1957, sau khi thi đậu Bằng Trung Học Đệ Nhứt Cấp như bọn tôi, Thế dự thi Bằng Tú Tài 1, Ban B, và đậu luôn. Tựu trường niên khóa 1957-1958, trong khi bọn tôi lên học Lớp Đệ Tam ở Trường Petrus Ký thì Thế vào học lớp Đệ Nhứt, Ban Toán tại Trường Trung Học Chu Văn An (lý do: vì Trường Petrus Ký cấm học sinh thi nhảy lớp, Thế bị Trường đuổi học và phải sang học Chu Văn An). Năm sau Thế đậu luôn Bằng Tú Tài 2, cũng Ban Toán, và, sau đó, thi đậu luôn cả kỳ thi tuyển vào Ban Toán của Trường Đại Học Sư Phạm Sài Gòn (ĐHSPSG). Thế là vào tựu trường niên khóa 1958-1959, trong khi bọn tôi lên lớp đệ nhị để chuẩn bị cuối năm thi Bằng Tú Tài 1 thì Thế đã là sinh viên năm thứ nhứt Ban Toán tại ĐHSPSG rồi.

Thời gian theo học Ban Toán của ĐHSPSG là thời gian đầy khó khăn cho Thế, đúng với câu nói của ông bà mình ngày xưa: **“Họa Vô Đơn Chí”** có nghĩa là “tai họa không đến một mình” tức là tai họa thì luôn luôn đi có cặp.. Tại họa thứ nhứt là chuyện Thế phải trả giá cho việc học nhảy lớp quá sức đó. Vì Thế phải uống quá nhiều thuốc chống ngủ để học bài làm bài, não của Thế đã bị ảnh hưởng khá nặng và Thế bị đau đầu liên miên. Tai họa thứ nhì là lúc đó Thế đã có gia đình, và vợ Thế lại dan díu với một viên Tham Vụ Ngoại Giao tại Tòa Đại Sứ Thụy Sĩ (nơi vợ Thế làm việc), sau cùng vợ Thế đã bỏ Thế, mang hai đứa con gái nhỏ theo tên Tham Vụ đó đi Thụy Sĩ luôn. Với cái cú **“Họa Vô Đơn Chí”** này, Thế bị trầm cảm rất nặng. Thế thi lên lớp bị rớt nhiều lần, thời gian học ĐHSPSG, thay vì 3 năm, đã kéo dài đến 6 năm Thế mới tốt nghiệp được. Mặc dù tốt nghiệp Thủ Khoa và được bổ nhiệm về Trường Trung Học Kiểu Mẫu Thủ Đức vừa mới được thành lập, Thế đã bỏ dạy, tình nguyện vào Trường Võ Bị Thủ Đức. Quyết định táo bạo này của Thế, thật không ngờ, lại là một chuyện quá hay và quá đúng lúc. Nhờ mấy tuần lễ **“huấn nhục”** tại quân trường Thủ Đức, Thế không còn ngày giờ nào để mà suy tư, đau buồn về chuyện gia đình riêng tư của mình nữa, và nhờ vậy, Thế đã vượt qua cuộc khủng hoảng tinh thần trầm trọng đó một cách mau chóng và bất ngờ.

Sau khi tốt nghiệp Trường Sĩ Quan Thủ Đức, và sau 1 thời gian ngắn phục vụ tại Trường Thiếu Sinh Quân Vũng Tàu, Thế được Bộ Tổng Tham Mưu chuyển về phụ trách Môn Toán, cho Văn Hóa Vụ, Trường Võ Bị Quốc Gia Đà Lạt. Chính tại thành phố thơ mộng này, Thế đã gặp được duyên may, và lập gia đình với Chị Bùi Thị Kim Hoàng, đang tập sự luật sư tại đó. Hai vợ chồng Thế sinh được một con trai đặt tên là Phong. Giống cha, Phong học rất giỏi, và về sau đã đậu bằng Ph.D. về Toán.

Thời gian hạnh phúc này của Thế đã bị cắt đứt bởi ngày 30-4-1975. Thế phải đi “học tập” mấy năm. Sau khi Thế được thả về, Chị Hoàng đã tổ chức cho hai cha con Thế vượt biên ngay và, rất may mắn, hai cha con Thế đã đi thoát, và, sau mấy tháng trong trại tỵ nạn ở Galand, Nam Dương, hai cha con đã được Mỹ cho nhập cảnh và đến định cư tại thành phố Newport, tiểu bang Connecticut.

Nhận được tin này, tôi rất vui mừng. Lập tức, tôi gửi sang cho Thế một ít tiền, và, trong một dịp cuối tuần dài vì có ngày lễ, tôi đã lái xe, đưa bà xã tôi và đứa con trai nhỏ, sang thăm hai cha con Thế. Trong thời gian này, chúng tôi có đi chơi ở Boston và đã đến thăm Trường MIT (Massachusetts Institute of Technology) như trong tấm ảnh bên dưới đây:

Vợ chồng tôi và con trai nhỏ với hai cha con Thế tại khuôn viên Đại Học MIT Hè 1986

Sau đó, hai Thế chúng tôi giữ liên lạc với nhau rất chặt chẽ, thường xuyên trao đổi điện thư hay gọi điện thoại thăm hỏi nhau. Gần một năm sau, tôi càng mừng hơn khi được Thế báo cho biết là Chị Hoàng, bà xã Thế, cũng đã vượt biên thành công, đã sang được Mỹ và cả gia đình Thế nay đã đoàn tụ.

Đầu năm 1992 tôi càng vui hơn khi được tin Lãm cũng đã đến Mỹ theo Chương Trình HO của Chính phủ Mỹ và đã định cư tại thành phố San Jose, Bắc California.

Mùa Hè 1992, cả hai Thế chúng tôi và Lãm đều nhận được thiệp mời dự đám cưới con gái lớn của Trần Phục vừa tốt nghiệp Bác Sĩ. Đây đúng là một tin vui lớn, **Song Hỷ Lâm Môn**, của gia đình Phục. Chúng tôi quyết định cùng bay xuống Anaheim, Nam California để mừng đám cưới. Phần Thế thì sẽ bay thẳng từ Newport, Connecticut xuống Anaheim. Phần tôi thì sẽ bay từ Toronto, Canada xuống San Jose, Bắc California nơi gia đình Lãm đang sống. Tại phi trường San Jose, tôi thuê một chiếc xe hơi nhỏ và lái đến nhà Lãm. Gặp lại nhau sau mười mấy năm xa cách, Lãm và tôi đã nói chuyện liên tục trong hơn 6 tiếng đồng hồ trong khi tôi lái xe từ San Jose xuống Anaheim. Đến nhà Phục thì đã gần 2 giờ khuya, và bên bình trà do vợ Phục dọn ra, 4 đứa chúng tôi (hai Thế, Lãm và Phục) nói chuyện luôn đến gần 5 giờ sáng. Bà xã Phục phải giục chúng tôi tạm ngưng câu chuyện, cố gắng ngủ một vài giờ trước khi bên đàn ông đến rước dâu lúc 11 giờ. Sau khi ăn sáng xong, bọn tôi ra trước nhà Phục chụp một tấm ảnh ^[5] kỷ niệm như sau:

Từ phải qua: Đinh Xuân Lâm, Huỳnh Hữu Thế, Trần Phục, và tác giả

Qua năm sau, 2 vợ chồng Thế và 2 vợ chồng Phục cùng đi du lịch chung sang Canada, và đã đến thăm vợ chồng tôi và, nhờ vậy, chúng tôi đã có được tấm ảnh hiếm quý sau đây:

Phòng khách nhà Thế Lâm – Từ trái qua: vợ chồng Thế Huỳnh, vợ chồng Phục và vợ chồng Thế Lâm – Hè 1993

Nhân dịp này, tôi đã đưa Thế đi viếng vườn hoa nổi tiếng của Canada tại thành phố Burlington gọi là Royal Botanical Garden, và hai Thế chúng tôi đã có một tấm ảnh chụp chung tại vườn hoa như sau:

Hai Thế chúng tôi tại vườn hoa Royal Botanical Garden – Hè 1993.

Thật không ngờ đây là tấm ảnh cuối cùng hai Thế chúng tôi chụp chung với nhau. Sau năm 1993, chúng tôi không còn có dịp gặp lại nhau nữa, chỉ thỉnh thoảng gọi điện thoại thăm nhau thôi. Một hôm, trong tháng 11-2006, Phục gọi điện thoại cho tôi và báo cho tôi hay Thế Huỳnh đã mất vì đột quỵ trong lúc đang chạy bộ vào một buổi sáng trên bãi biển của Newport, vào ngày 29-10-2006. Bà xã của Thế quá đau buồn, quyết định âm thầm làm đám tang cho Thế mà không báo tin cho bạn bè. Tình cờ Phục gọi điện thoại sang thăm mới biết là Thế đã mất phần.

Sưu Tập Ảnh Về Bạn Võ Văn Minh

Bạn Võ Văn Minh đã có một mối quan hệ hết sức đặc biệt với tôi. Minh là người bạn duy nhất, trong nhóm 9 người, mà về sau tôi không còn xưng hô mày tau như với các bạn kia nữa, mà đã phải đổi lại gọi là **“Anh Hai”** đàng hoàng. Lý do thật là đơn giản: tôi đã làm đám cưới với Nhơn Nghĩa, em gái duy nhất của Minh.

Vì con trai duy nhứt của gia đình, Minh đã được hưởng quy chế miễn dịch trong suốt thời gian chiến tranh. Về sau, một người anh chú bác ruột của Minh, Anh Võ Thành Đức, Chánh Sở F22, Cảnh Sát Đặc Biệt, của Tổng Nha Cảnh Sát Quốc Gia, đã vận động cho Minh về phục vụ tại Ty Cảnh Sát Gia Định, phụ trách kế toán lương bổng cho Ty.

Minh tính tình hiền lành, vui vẻ và hết lòng với bạn bè nên được tất cả các bạn thương mến. Nhà Minh luôn luôn là nơi tụ tập của nhóm 9 người của bọn tôi trong thời gian còn học bậc Đệ Nhứt Cấp của Trường Petrus Ký lúc ôn tập bài vở chuẩn bị thi lục cá nguyệt hay thi Bằng Trung Học Đệ Nhứt Cấp (như đã trình bày ở trang 10 bên trên). Sau ngày 30-4-1975, nhà Minh cũng luôn luôn là tụ điểm cho các bạn sĩ quan cấp tá của QLVNCH sau khi được Cộng sản thả về như chúng ta thấy trong tám ảnh ở trang 3.

Sau khi định cư tại Canada từ năm 1981, tôi đã về thăm Việt Nam rất nhiều lần. Mỗi lần như vậy, Minh đều tổ chức họp mặt các bạn học Lớp Đệ Tứ F của Petrus Ký, niên khóa 1956-1957, như trong các tấm ảnh bên dưới đây:

Họp Mặt Bạn Học Đệ Tứ F Petrus Ký (NK 1956-57) Nhà Võ Văn Minh - Hè 1015 – Hình 1

Họp Mặt Bạn Học Đệ Tứ F Petrus Ký (NK 1956-57) Nhà Võ Văn Minh – Hè 2015 – Hình 2

Minh Và Thế Tại Nhà Minh - Hè 2015

Minh Và Thế Lễ Bái Ông Bà Tại Nhà Từ Đường của Họ Võ – Hè 2015

Thăm Mộ Ba của Minh (Nhạc Phụ của Thế) Tại Ngã Tư Long Hồ (Vĩnh Long) – Hè 2015

Đầu năm 2018, tôi và bà xã nhận được tin từ Việt Nam là Minh bệnh nặng và đã nhập viện. Chúng tôi vội mua vé máy bay về Việt Nam nhưng vẫn không kịp, Minh đã mất vào ngày 3-2-2018. Chúng tôi chỉ cúng được 2 cái thết cho Minh tại Chùa Già Lam

trong Gia Đình. Trên chuyến bay trở về Canada, lòng tôi nặng trĩu đau buồn vì đã mất thêm một người bạn thân và cũng là một người anh thân thương trong gia đình.

Sưu Tập Ảnh Về Bạn Còn Lại

Bạn Dương Xã Tất

Trong nhóm 9 người bạn, Dương Xã Tất (tên Tất viết như vậy vì bị Chánh Lục Bộ viết sai chính tả khi Ba Tất đi làm Giấy Khai Sinh cho Tất) là người lớn tuổi nhất mà cũng là người cao lớn nhất.

Tánh tình Tất rất hiền lành, vui vẻ, hết lòng với bạn bè, và nhất là rộng rãi về tiền bạc. Mỗi lần đi chơi chung với nhau, lúc các bạn cùng góp tiền, ai không có đủ thì Tất sẵn sàng gánh luôn phần đó, không nề hà gì cả vì Tất là con trai duy nhất của một điền chủ giàu có lớn ở Bến Lức.

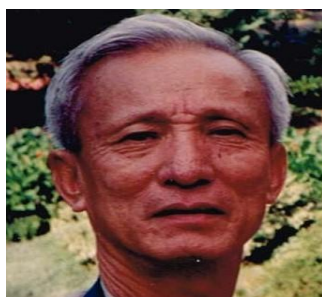
Sau khi đậu Bằng Trung Học Đệ Nhất Cấp, Tất dự thi và đã đậu vào Trường Quốc Gia Sư Phạm, hệ Cấp Tốc, chỉ học 1 năm. Sau khi ra trường, nhờ sự vận động của gia đình, Tất được bổ nhiệm về quê nhà làm giáo viên cho Trường Tiểu Học Bến Lức, và chỉ hơn 1 năm sau Tất lên làm Hiệu Trưởng luôn. Sau đó Tất bị động viên vào Thủ Đức, và, khi ra trường với cấp bậc Chuẩn Úy, với sự vận động của gia đình, Tất được bổ nhiệm về Bến Lức, chỉ huy một đơn vị Địa Phương Quân. Bạn bè ai cũng nghĩ như vậy là Tất đã được **“mang chữ Thọ”** rồi, Thật không ngờ, trong một trận đụng độ nhỏ với Việt Cộng, Tất bị thương nhẹ ở hông và bị tử trận vì mất máu quá nhiều do tải thương quá chậm. Lúc đó tôi đang gát thi Tú Tài 1 tại Cần Thơ nên không dự đám tang của Tất được, chỉ có Võ Văn Minh đại diện các bạn đi đưa tang. Lúc đó vợ Tất đang mang thai đứa con đầu lòng được 6 tháng.

Tám ảnh duy nhất về Tất tôi còn giữ được là lúc Tất dự tiệc cưới của tôi:

Tiệc cưới Thế-Nghĩa – Tất là người thứ 3 từ trái qua, chỉ thấy profil khuôn mặt

Bạn Trần Phục

Sau khi đậu Bằng Trung Học Đệ Nhứt Cấp, Trần Phục dự thi và đậu vào Trường Cán Sự Y Tế, hệ 3 năm. Ra trường, Phục được bổ nhiệm về Tổng Y Viện Cộng Hòa và chính tại đây, Phục đã có được duyên may đi đến hôn nhân với Chị Bùi Thị Kim Hoàng (trùng tên hoàn toàn với vợ của bạn Huỳnh Hữu Thế). Hai vợ chồng Phục cùng phục vụ tại đây cho đến ngày 30-4-1975.

Gia đình Phục có cơ sở thương mại khá lớn ở Quận 5 và có mạng lưới quen biết khá rộng nên đã tổ chức thành công cho vợ chồng Phục vượt biên rất sớm. Vợ chồng Phục được Hoa Kỳ nhận cho nhập cảnh và định cư tại thành phố Anaheim, ở phía Nam tiểu bang California từ cuối thập niên 1970.

Hè 1992, Phục gả con gái lớn vừa tốt nghiệp bác sĩ và nhờ vậy 4 người bọn tôi (hai Thế, Lãm và Phục) có dịp gặp nhau và có được một tấm ảnh chụp chung hiếm quý như đã trình bày ở trang 12 bên trên.

Phục đã vĩnh viễn ra đi, cùng một năm với Võ Văn Minh, vào ngày 21-12-2018.

Bạn Phan Văn Quang

Bạn Phan Văn Quang là người bọn tôi gán cho biệt danh (nickname) là Quang Bouc do việc Quang được Thầy Phạm Văn Sửu, ^[6] Giáo sư môn Pháp Văn, Lớp Đệ Tứ F (niên khóa 1956-1957) giao cho đóng vai con dê (le bouc) trong vở kịch mà Thầy dàn dựng theo truyện ngụ ngôn **“Le renard et le bouc”** của văn hào, Pháp Jean de La Fontaine (1621-1695).

Sau khi thi đậu Bằng Trung Học Đệ Nhứt Cấp, Quang lên học Lớp Đệ Tam, và Quang đã chọn Ban B nên Quang và tôi (đã chọn Ban A) không còn học chung lớp nữa nhưng hai đứa tôi vẫn chơi thân với nhau như trước.

Sau khi đậu Bằng Tú Tài 2 (Hè 1960), trong khi tôi vào Đại Học Sư Phạm thì Quang vào Đại Học Khoa Học. Hai năm sau Quang bỏ học, tình nguyện vào Trường Võ Bị Đà Lạt, Khóa 19, tức Khóa Nguyễn Trãi (1962-1964), và tốt nghiệp ngày 28-10-1964, với cấp bậc Thiếu Úy và được bổ nhiệm về Trung Đoàn 48 Biệt Lập tại vùng Bình Tuy-Long Khánh-Phước Tuy. Sau một số trận đánh lớn và bị thương nặng, Quang được xếp vào loại 2, không tác chiến nữa. Cấp bậc và chức vụ sau cùng của Quang, trước ngày 30-4-1975, là Thiếu Tá, Trưởng Ban 3 (Hành Quân), Yếu Khu Tân Sơn Nhứt..

Hiện nay, Quang sống với bà xã tại thành phố Seattle, tiểu bang Washington, Hoa Kỳ.

Bạn Nguyễn Trung Hiếu

Trong nhóm bạn 9 người của bọn tôi, Hiếu là người kém may mắn nhất về chuyện binh nghiệp và hôn nhân. Về binh nghiệp, mặc dù nhập ngũ sớm nhất, nhưng vì là sĩ quan không tác chiến, Hiếu chỉ lên đến cấp Đại Úy vào ngày 30-4-1975. Về hôn nhân, vợ Hiếu đã bỏ Hiếu lúc Hiếu còn đang bị học tập cải tạo. Khi được thả về, Hiếu phải chịu cảnh **“gà trống nuôi con.”** Sau khi qua Mỹ theo diện HO, Hiếu đã có một thời gian định cư tại thành phố Lansing, tiểu bang Michigan, gần với Hải, và nhờ vậy ba anh em chúng tôi đã có được một tấm ảnh chụp chung như đã trình bày ở trang 4 bên trên.

Hiện nay Hiếu vẫn ở vậy nuôi con và định cư tại thành phố San Diego, Nam California.

Thay Lời Kết

Nhóm bạn thân gồm 9 người của tôi trong thời gian theo học bậc Đệ Nhứt Cấp tại Trường Trung Học Petrus Trương Vĩnh Ký, những cậu bé 13-14 tuổi năm nào, bây giờ đã là những lão niên trong tuổi **“bát tuần”** hết cả rồi. Sáu (6) người đã vĩnh viễn ra đi: 1) Dương Xã Tắt ra đi năm 1965; 2) Huỳnh Hữu Thế ra đi năm 2006; 3) Đinh Xuân Lâm ra đi năm 2011; 4) Võ Văn Minh ra đi tháng 2-2018; 5) Trần Phục ra đi tháng 12-2018; và, 6) Nguyễn Thanh Hải ra đi năm 2023. Giờ đây chỉ còn lại có 3 người thôi, mà lại sống cách xa nhau hàng ngàn cây số, gần như không còn có cơ hội gặp lại nhau trước khi từ giả cuộc đời này: 1) Nguyễn Trung Hiếu, sống tại thành phố San Diego, Nam California, Hoa Kỳ; 2) Phan Văn Quang, sống tại thành phố Seattle tiểu bang Washington, Hoa Kỳ; và, 3) Lâm Vĩnh-Thế, tác giả bài viết này, sống tại thành phố Hamilton, tỉnh bang Ontario, Canada.

GHI CHÚ:

1. Lâm Vĩnh-Thế. **Tình bạn giữa Hải và tôi**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: <https://petruskyaus.net/tinh-ban-giua-hai-va-toi-lam-vinh-the/>
2. Lâm Vĩnh-Thế. **Nhớ Về Nhóm Bạn Thân Các Năm Đệ Nhứt Cấp Tại Trường Trung Học Petrus Trương Vĩnh Ký**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: <https://petruskyaus.net/nho-ve-nhom-ban-than-cac-nam-de-nhut-cap-tai-truong-trung-hoc-petrus-truong-vinh-ky-lam-vinh-the/>

3. Lâm Vĩnh-Thế. **Bạn tôi: Thiếu Tá Thủy Quân Lục Chiến Đinh Xuân Lãm**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: <https://petruskyaus.net/ban-toi-thieu-ta-tqlc-dinh-xuan-lam-lam-vinh-the/>
4. Lâm Vĩnh-Thế. **Bạn tôi: Giáo sư Toán Huỳnh Hữu Thế**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: <https://petruskyaus.net/ban-toi-giao-su-toan-huynh-huu-the-lam-vinh-the/>
5. Lâm Vĩnh-Thế. **Chuyện một tấm ảnh**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: <https://petruskyaus.net/chuyen-mot-tam-anh-lam-vinh-the/>
6. Lâm Vĩnh Thế. **Thầy Phạm Văn Sửu**, trong bài viết **Các Thầy Cô của tôi ở Petrus Ký**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: <https://petruskyaus.net/cac-thay-co-cua-toi-o-petrus-ky-vinh-nhon-lam-vinh-the/>